

Mødet den 7. Marts 1907.

Fraværende: Rahr.

1. (J. Nr. 86—1906). Skrivelse fra Justitsministeriet af 26. f. M. om, at Ministeriet under samme Dato havde stadfæstet det af Byraadet vedtagne Forslag til Tillæg til Sundhedsvedtægten indeholdende Bestemmelser om **Mælk og Mælkesalg**.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 22²¹—06). Indenrigsministeriets Approbation paa **Købekontrakten** med Snedkermester Jørgen Andersen angaaende en Byggegrund i Bülowsgade.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 359—06). Meddelelse fra Skoledirektionen om, at Ministeriet har bevilget Lærer Th. Thomsen **Afsked med Pension** fra 1. Januar d. A., stor 1010 Kr. 83 Øre aarlig 3: Halvdelen af Embedsindtægten i de sidste 5 Aar.

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 363—06). Meddelelse fra Skoledirektionen om, at Timelærerne P. J. Kristensen, J. P. Rasmussen og N. Skipper-Nielsen ere beskikkede i 3 ledige **Lærerembeder**.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 331—06). Fra Ministeriet for off. Arbejder var under 1. d. M. modtaget Kvittering og Decision til Havnens Regnskab for 1905—06.

Til Efterretning.

6. (J. Nr. 454—1906). Forslag til Overslag over **Havnens Indtægter og Udgifter i Aaret 1907—08.** Udsat fra Mødet den 14. Februar.

Formanden mindede om, at man ved Behandlingen af Havnens Budget ønskede Oplysning om Grunden til, at Bolværksarbejdet ved Søndre Mole trak saa længe ud, om hvorledes man bedst undgik Tangsamlinger ved Strandvejen, og om Grunden til, at Arbejdet ved Havneudvidelsen ikke skred saa hurtigt fremad, som man kunde ønske. Særlig det sidste Spørgsmaal var af stor Betydning, og han havde derfor anmodet Havneingeniøren om at komme til Stede for at give Oplysninger og svare paa Spørgsmaal, der muligvis vilde fremkomme.

Havneingeniøren vilde indrømme, at Arbejdet ved Bolværket ved Søndre Mole var blevet en Del forhalet, men dog ikke i den Grad, som i sidste Byraadsmøde fremhævet. Arbejdet blev paa-begyndt 1. Juni og skulde have været færdig 1. November, men det viste sig, at Arbejdet var betydelig større end beregnet; tillige maatte man betænke, at de korte Dage sent paa Efteraaret kun afgav ringe Arbejdstid. Havneudvalget havde nu imidlertid stillet Entreprenøren et saadant Ultimatum, at man sikkert kunde paaregne en snarlig Fuldførelse af Arbejdet.

Med Hensyn til Forhindringer af Tangsamlinger i Krogen bag den nye Havn kunde man endnu ikke stille bestemt Forslag, da det beroede paa flere Omstændigheder, hvilken af de forskellige Maader, der vilde være den bedste. Dersom Tangen fjernedes nu, vilde Sandet sandsynligvis skyde sig længere op, og man kunde saa muligvis ligesom ud for »Elvirasminde« lægge Sten ud, hvilket havde vist sig meget virksomt, eller der kunde tænkes

paa at anbringe en Stensætning eller en Betonmur, en Del vilde imidlertid afhænge af den nye Havnebane. Der var paa Havnebudgettet ikke opført nogen bestemt Sum i dette Øjemed, da man ikke var klar over, hvorvidt Havnens Forpligtelser strakte sig, og da man, eftersom det kun drejede sig om et forholdsvis ringe Beløb, let vilde være i Stand til at lade en saadan mindre Udgift gaa ind under en anden Konto.

Naar der ankedes over, at Programmet for Udvidelsen af Sydhavnen ikke blev fulgt, vilde han anføre, at et saadant Program selvfølgelig kun i store Træk kunde fastsætte Arbejdets Gang, og at man i Hovedsagen var naaet saa vidt som forud bestemt. Det Tømmer, der skulde anvendes i Slutningen af 1904, var først rede til Anvendelse $1\frac{1}{2}$ Aar senere altsaa i 1905, men iøvrigt var den projekterede Fyldmasse af 47000 Kubikfavne tilnærmelsesvis anvendt, idet man var naaet til de 45000 Kubikfavne. I det kommende Aar vilde der imidlertid af forskellige Aarsager ske nogen Forsinkelse, idet man maatte tage Hensyn til de Hindringer, som urolig Sø kunde medføre for Dykkerarbejdet, og til Vanskeligheder ved Stenleverancen. Man haabede dog de følgende Aar at være i Stand til at indhente den tabte Tid, saa Programmet kunde overholdes. Naar det var anført, at man af den budgetterede Sum 800000 Kr. kun anvendte de 574000, saa fremkom Differencen ved Besparelser, og ved at en Del tilbageholdtes, idet Jordarbejdet strakte sig over 6 Aar.

De ved Behandlingen af Havnens Budget omtalte Fortøjningspæle af Jern var meget fordelagtige, men ved Nordre Mole vilde man ikke vinde Plads ved at anbringe saadanne Pæle, der var ret kostbare, og Stenpælene havde man jo nu engang.

Derimod vilde der maaske ved den nye Havn være Grund til at anbringe enten Jernpæle eller Fortøjningsringe.

Skønt Besejlingsforholdene laa noget uden for hans Omraade, havde han dog forhørt sig hos en Del Skibsførere, men ingen havde klaget. Dog lod det til at være et almindeligt Ønske, at Fyrtønden paa Kobbergrunden lagdes overfor nogle Grunde udfor Limfjorden. Derimod var der ingen Grund til at faa Lysbøjen paa Moselgrunden flyttet. Efter de af Skibsførerne faldne Udtalelser var her altsaa intet for Havneudvalget at tage sig af.

Filtenborg fremhævede, at man, da Havneudvidelsen blev vedtaget, var opmærksom paa kommende Vanskeligheder med Tangsamlinger og besluttede saa vidt mulig at raade Bod derpaa. Byen ophørte som Følge deraf med Borttagelse af Grus og Ral, hvilket havde bedret Forholdene noget, men fra Havnens Side var der intet foretaget for at hindre Tangsamlinger. Tangen var en stor Ulempe, idet den gjorde det vanskeligt at finde Købere til Grundene. Saa meget mere glædeligt var det, at man nu var begyndt at arbejde med denne Sag, og man var sikkert nu saa langt fremme, at det var muligt at bestemme, hvad der kunde gøres, uanset den nye Havnebane.

Da man i sin Tid vedtog Havneudvidelsen, trak man Sagen noget ud af Hensyn til Pengeforholdene, men nu, da man havde rigeligt med Penge, vilde det sikkert være rigtigt at gaa en Del hurtigere frem. Der havde for nylig hos Havneudvalgets Formand været en Mand, som ønskede at anlægge et stort Etablissement paa det nye Terræn, og han var ikke lidt skuffet over, at Sagen trak saa meget i Langdrag.

Lottrup var glad ved, at Havneingeniøren havde indrømmet, at Entreprenøren havde udvist Smøleri ved Ombygningen af Bolværket ved Søndre Mole, og han vilde tilraade, at Havnen for Fremtiden selv tog den Slags Arbejde i Entreprise.

Det havde selvfølgelig ikke været hans Mening, at Fortøjningsstenene paa Nordre Mole skulde kasseres, men han havde ment, at man for den nye Havns Vedkommende skulde have Opmærksomheden henvendt paa de i Udlandet meget brugte Fortøjningsspæle af Jern.

Med Hensyn til Besejlingsforholdene vilde han anføre, at Kaptajnerne paa de dybtgaaende Skibe ofte havde beklaget sig over, at Farvandet Syd for Læsø var for svagt afmærket; netop paa Moselgrunden, hvor Klokkebøjen var anbragt, var Forholdene ret vanskelige.

Havneingeniøren skulde søge at fremskaffe nye Oplysninger om Belysningsforholdene.

Jakob Jensen ønskede at fremhæve, at Afgravningen ude ved Marselisborg var saavel i Havnens som i Byens Interesse, særlig for Byen var det af stor Betydning, at Grundene blev planerede og altsaa færdige til Salg.

At Tangsamlinger var en Gene, vilde han gerne indrømme, men det var dog ikke saa slemt, som det blev fremhævet, og det var utilbørligt for Byraadet at fælde saa skarpt en Dom i denne Sag, eftersom Byen var Sælger af Grundene. Hvis Strandbredden blev planeret, saa den fik jævnt Fald ud mod Havstokken, vilde det sikkert hjælpe meget, men at Stranden nu inde for inden var lavere end ude ved Havet, var Marselisborgudvalgets Skyld, eftersom det alt for længe var vedblevet med at grave Sand. Ligesom Hr. Filtenborg ønskede han Planen overholdt, og tabtes der noget

det ene Aar, maatte man se at indvinde det i de følgende, men han var ikke enig med Hr. Filtenborg i, at de opsparede Penge skulde anvendes til at forcere Arbejdet. De Penge burde sikkert anvendes til at gøre Havnen bedre færdig end projekteret, det vilde være den bedste Fremgangsmaade. En Forcing vilde medføre store Udgifter ikke mindst paa Grund af det faste Pengemarked.

Hvis Efterspørgselen efter Plads til Fabrikker var saa stor som fremhævet, og hvis vedkommende ikke kunde vente, kunde Udvalget tage Sagen under Overvejelse, saa fik man nok den nødvendige Plads fremskaffet.

Vestesen kunde ikke give Hr. Jakob Jensen Ret i, at Dommen over Ulemperne ved Tangsamlingen var for skarp; jo hurtigere, der kunde træffes Foranstaltninger mod denne Gene, jo bedre vilde det være. Som Havneingeniøren fremhævede, var der flere Metoder at anvende, og han vilde anbefale, at Havneudvalget beskæftigede sig med denne Sag og fremkom med Planer i saa Henseende.

Han var derimod glad ved at høre Hr. Jakob Jensens Udtalelser om Arbejdets Gang og vilde ligeledes anbefale, at Penge, der indvandt ved Besparelser, blev anvendt til at gaa videre end paatænkt i Planen. Blev der Raad dertil, burde man ikke som paatænkt standse ved det inderste Punkt af »Slippen«, men overtænke, om det ikke vilde være rigtigst at optage Planer om ogsaa at forsyne »Slippens« østlige Side med Bolværk.

Formanden vilde oplyse Hr. Lottrup om, at Havnen ikke selv kunde overtage Arbejder som det ved Søndre Mole, de skulde efter Havnereglementet udbydes.

Til Spørgsmaalet om en mulig Forcing af Havneudvidelsen vilde han bemærke, at den største Entreprise, Jordarbejdet, ikke kunde fremskyndes inden for den fastsatte Tid, hvis da ikke Entreprenøren viste sig ude af Stand til at opfylde sine Forpligtelser, og derom var der ikke Tale.

Han vilde paa Grund af de stadige Forespørgsler om, naar Pladserne til industrielle Anlæg blev færdige, fremhæve, at en Plads var udlagt til Skibsværft, men hvis der ikke snart kom Begæring om denne i det tilsigtede Øjemed, kunde Udvalget ikke vedblivende holde Pladsen disponibel.

Med Hensyn til Foranstaltninger til Bortfjelse og Forhindring af Tangsamlinger vilde han forespørge, om man ønskede at stille Forslag om, at en Sum opførtes paa Budgettet i dette Øjemed, eller om man vilde nøjes med, at Havnen erklærede sig rede til at anvende indtil 2000 Kr. i saa Henseende.

Mikael Johansen foreslog, at der i Budgettet opførtes 2000 Kr. til eventuel Fjernelse af Tang.

Formanden fremlagde dernæst Havneudvalgets Forslag om at fastsætte Havneingeniørens Løn til 4000 Kr. stigende hvert 3. Aar til 5500 Kr. og Havnemesterens til 2600 Kr. stigende hvert 3. Aar med 200 Kr. til 3600 Kr.

Forslaget vedtoges med følgende Ændringer:

Ad Konto V. a. og c.: Havneingeniørens og Havnemesterens Lønninger forblive uforandret.

Ad Konto XVII.: Beløbet forhøjes med 2000 Kr. til 13200 Kr. og i Overslaget tilføjes: »Foranstaltninger imod Ulemper ved Tangsamlinger ved den ny Havn«.

7. (J. Nr. 456—06). I Anledning af et Andragende fra **Kommunelærerne** om Forhøjelse af Lønningerne

for fast ansatte Lærere paa Løntrinnene 1000 Kr. og 1200 Kr. og fast ansatte Lærerinder paa Løntrinnene 800 Kr. og 960 Kr. forelaa en Indstilling fra Budgetudvalget om, at Lønningerne paa de tre laveste Løntrin nemlig for Lærerne: 1000 Kr., 1200 Kr. og 1600 Kr. og for Lærerinder: 800 Kr. og 960 Kr. og 1060 Kr. forhøjes for Lærernes Vedkommende til: 1200, Kr. 1400 Kr. og 1600 Kr. og for Lærerindernes Vedkommende til: 960 Kr., 1060 Kr. og 1160 Kr.

Formanden meddelte, at Andragendet havde været behandlet i Budgetudvalget, som maatte indrømme, at de laveste Lønningstrin burde forhøjes, og man foreslog derfor, at de to laveste Trin for Lærernes Vedkommende forhøjedes med 200 Kr. hver, men for Lærerindernes Vedkommende fandt man det heldigst at dele de to nederste Trin i tre, som man foreslog fastsat til 960 Kr., 1060 Kr. og 1160 Kr.

Mikael Johansen glædede sig over, at Budgetudvalget var gaaet med til dette, men han ønskede at paapege, at man ved Lønforhøjelsen baade i Fjor og i Aar havde forbigaaet en enkelt Lønklasse, idet de Lærere, der havde 1900 Kr. i Løn, intet Tillæg havde faaet. Dette var en Uretfærdighed, og der var saa meget mere god Grund til at tage disse Lærere med, da de som Familieforsørgere var alt andet end heldigt stillet i pæknær Henseende. Der var ialt 13 Lærere paa denne Løn, men 3 vilde inden 1. Juni gaa over i næste Klasse. Det var meningsløst, at disse skulde forbigaas, da de blev forbigaaet i Fjor, og han vilde derfor stille Forslag om, at Lønsatsen 1900 Kr. forhøjedes til 2000 Kr.

Simonsen vilde indrømme, at det var en uheldig Ordning, at Lærerne først fik den højere

Løn, naar de blev gamle, og maatte nøjes med en lille Løn i Manddomsalderen, men det vilde sikkert ikke være heldigt nu at lave om paa Satserne inde i Skalaen. Derimod vilde det i høj Grad være rimeligt, om man forbedrede Begyndelseslønningerne, idet det var i høj Grad utilbørligt, at gifte Folk i 30 Aars Alderen skulde begynde med den nuværende altfor lille Løn. Deres pligtige Livsforsikring kostede dem ca. 100 Kr. om Aaret, og de fleste havde Gæld fra Studietiden. Vel havde Lærerne megen Fritid, men det var særlig i de første Aar vanskeligt at faa Ekstraarbejde, saa de var henvist til at leve af den lille Løn. Af disse Grunde havde Budgetudvalget ment, skønt det var udenfor den egentlige Budgetbehandling, at turde foreslaa denne lille Ændring.

Jakob Jensen vilde give Hr. Mikael Johansen Ret i meget af det fremførte, men han vilde pointere, at der ikke kunde tales om en enkelt Lønningsklasse, idet Lærerne i Aarenes Løb steg i Løn efter en bestemt Skala, saaledes at de kun i 5 Aar var paa et Lønningstrin. De Forbedringer, der var gennemført i de sidste Aar, maatte kaldes meget smukke, men det vilde dog være meget retfærdigt at forhøje de laveste Lønninger.

Mikael Johansen maatte fastholde, at der var en Lønningsklasse paa 1900 Kr., og han kunde ikke forstaa, at Hr. Simonsen og Hr. Jakob Jensen ikke kunde stemme for hans Forslag, da de dog begge indrømmede Kravets Retfærdighed. At de lavest lønnede fik Forhøjelse var meget berettiget, men det vilde ogsaa i høj Grad være berettiget at forhøje de 1900 Kr. til 2000 Kr. Han vilde derfor fastholde sit Forslag.

Jakob Jensen kunde ikke gaa med til at give de højerelønnede Lærere Tillæg, uden at det

blev forlangt, at de ikke maatte paatage sig Ekstraarbejde i Skoletiden.

Formanden vilde finde det rigtigst, hvis Hr. Mikael Johansen fastholdt sit Forslag, at sende Sagen tilbage til Budgetudvalget.

Mikael Johansen vilde stille Forslag om at udsætte Sagen i 8 Dage.

Simonsen maatte fraraade at følge Hr. Mikael Johansen. Det vilde være heldigst at vedtage Forslaget for ikke at faa en stor Sag ud af det.

Mikael Johansen ønskede ikke at lægge Hindringer i Vejen for Forslaget om at bevilge de lavestlønnede Lærere en Forhøjelse.

Indstillingen vedtoges.

8. J. Nr. 476—06). Forslag fra Skolekommissionen til **Undervisningsplan for 1. og 2. Mellemskoleklasse.**

Müller ønskede, da Forslaget fremkom fra Skolekommissionen, og da det var Byraadet, som skulde udarbejde Undervisningsplanen, at sætte sig grundigere ind i Forslaget og vilde derfor foreslaa, at Sagen udsattes i 8 Dage.

Jakob Jensen havde intet imod at udsætte Sagen, hvis der var Stemning derfor. Det var rigtigt, hvad Hr. Müller sagde, at det var Byraadet, der skulde udarbejde Undervisningsplaner, men det kunde jo tænkes, at Byraadet var tilfreds med Kommissionens Forslag. Iøvrigt var han af den Anskuelse, at Forslaget var udmærket, men ønskede man Sagen udsat, havde han intet derimod, dog maatte han gøre opmærksom paa, at der kun var 6 Uger, til Planen skulde træde i Virksomhed, og det kunde jo være, at den skulde til Ministeriet.

Müller vilde ikke bestride, at Planen var udmærket, han kendte den blot ikke og havde ikke som Skoleudvalgets Formand haft Lejlighed

til i Kommissionen at sætte sig ind i den. Det var dette, han ønskede, inden han kunde stemme for den, og han vilde oplyse, at Planen kun skulde til Ministeriet, hvis Direktionen ikke vilde approbere den.

Mika el Johansen meddelte, at Planen var godkendt af vedkommende Overlærere, af Skoleinspektøren og af Skolekommissionen, men maa-ske kunde Hr. Müller finde paa noget bedre.

Formanden vilde finde det rigtigt at udsætte Sagen, naar Hr. Müller begærede det.

Müller fandt ikke, der var Anledning for Hr. Mikael Johansen til at komme med Spydigheder. Han vilde ikke paastaa, at han kunde finde noget bedre, men han ønskede at kende Sagen, før han stemte for den.

Nørgaard foreslog, at man uden Diskussion udsatte Sagen, eftersom Hr. Müller ønskede det.

Sagen udsattes til næste Møde efter Erklæring af Skoleudvalget.

9. (J. Nr. 467—06). Da Ombrolægningen af Mindegade ikke som af Brolægningsudvalget foreslaaet blev opført paa Budgettet for 1907—08, indstillede Udvalget for Belysningsvæsenet, at et under denne Forudsætning i Gasværkets Overslag opført Beløb af 15000 Kr. til en ny Gasledning i Gaden maatte anvendes til en **6 " Trykledning** for den vestlige Del af Byen. — Samtidig indstillede Udvalget, at der i det kommende Driftsaar af Elektricitetsværkets Driftsoverskud anvendes 17000 Kr. til et nyt **Fødepunkt** med tilhørende Fødekabel for den vestlige Bydel.

Vestesen oplyste, at Udvalget ønskede Byraadets Tilladelse til at anvende de paa Budgettet opførte 15000 Kr. til en Trykledning gennem Mindegade til Forsyning af den vestlige Bydel,

og at man ønsker en Bevilling paa 17000 Kr. til Anlæg af et nyt Fødepunkt ved det gamle Kvægtorv til samme Bydels Forsyning med elektrisk Lys. Man havde haabet, at de nye Lampers Fremkomst skulde have gjort det muligt at undgaa Anlæg af et nyt Fødepunkt, men da det lod til, at Fabrikationen skred noget langsomt frem, Lamper af mindre Lysstyrke kunde slet ikke faaes, og de store vilde ikke nedsætte Forbruget, saa mente Udvalget, at det var sikrest at anlægge et nyt Fødepunkt og benytte Lejligheden til at faa nedlagt Kabler sammen med Trykledningen. Det var Meningen, at Beløbet skulde tages af Driften.

F i l t e n b o r g syntes, det var uforsvarligt at anvende saa stor en Sum, der ikke var budgetteret, da det sandsynligvis vilde bringe Forvirring i Elektricitetsværkets Regnskab, og han vilde derfor bede Udvalget se Tiden lidt an.

V e s t e s e n haabede ikke, at dette skulde bringe Forvirring i Regnskabet, og han vilde finde det uklogt at udskyde Sagen, hvis man da ikke stolede paa, at de nye Lamper snart kom frem. Nu, da Trykledningen skulde nedlægges, var der en god Lejlighed til Nedlægning af Kabler, og den burde ikke forsømmes.

J a k o b J e n s e n anbefalede at følge Udvalgets Indstilling, der sikkert var god Økonomi.

F o r m a n d e n mente, at Beløbet maatte tages som en Overskridelse, da det Beløb, der skulde paalignes i Skatter, var fastslaaet.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 490—06). Planer til et større Byggeforetagende paa Bispetorvet.

N ø r g a a r d meddelte, at et Konsortium ønskede at bebygge Yhrs og Rozzis Grunde ud imod Bispetorvet, men at dette ikke kunde gøres uden

Byraadets Tilladelse, da Ejerne ikke havde Facaderet mod Torvet. Udvalget havde behandlet Sagen, men ønskede ikke at gaa videre, før Æt havde hørt Byraadets Mening. Spørgsmaalet var altsaa nu, om Byraadet ønskede Karreen bebygget eller raseret. Skønt det af flere Grunde vilde være heldigt, om Karreen blev helt sløjfet, saa var det dog tvivlsomt, om man derved opnaaede noget, eftersom Domkirken saa vilde komme til at ligge skævt, og i hvert Fald vilde det blive en overordentlig dyr Historie. Udvalget vilde derfor anbefale, at Byraadet gik med til en Ordning som den foreslaaede, da man derved opnaaede at faa de gamle, grimme Huse afløst af en stor, smuk Bygning, samtidig med at man fik Passagen mellem Domkirken og Rozzis Ejendom gjort en Del bredere. Det var Udvalgets Mening, at man, hvis Byraadet gik med til en Bebyggelse, skulde forlange Passagen udvidet med 5 Alen, saa den ialt blev 20 Alen, hvad ikke kunde siges at være for meget. — Han vilde anbefale, at man i Diskussionen holdt sig til, om man ønskede Pladsen bebygget eller ikke; alle nærmere Bestemmelser maatte træffes for lukkede Døre.

Simonsen var ikke i Stand til nu at tage Standpunkt til denne Sag, da han intet nærmere kendte til den. Han havde vel set det Par Tegninger, der var fremlagt, men da der ingen Forklaring fulgte med Tegningerne, blev man ikke meget klog af at se paa dem. Det kunde interessere ham at faa oplyst, hvor Planen stammede fra, og om den kunde realiseres.

Nørgaard gav Hr. Simonsen Ret i, at de Oplysninger, der paa det nuværende Standpunkt kunde gives, var ret mangelfulde, men det var Tømrermestrene Vitten og Rasmussen samt Murer-

mester Marcus Thomsen, som ønskede Sagen fremmet. Disse Herrer havde sidste Mandag forelagt Sagen for Udvalget, som havde lovet næste Mandag at forhandle videre med dem. Derfor ønskede Udvalget at høre Byraadets Mening, om det ønskede Bebyggelse eller ej, Pengespørgsmaalet kom i anden Række.

Magnus Nielsen ønskede Pladsen bebygget, da det sikkert ikke lod sig gøre at faa den udlagt til Torv, hvad vel heller ikke vilde være heldigt. Man maatte imidlertid forlange, at den nye Bygning blev smuk og arkitektonisk, og han vilde henlede Udvalgets Opmærksomhed paa, at det vilde være særdeles heldigt, om Hjørnerne paa den nye Bygning blev gjort meget brede, en 10 til 12 Alen vilde ikke være for meget. Hvis Konsortiet vilde stille sig velvilligt med Hensyn til at udvide Passagen mellem Kirken og Bygningen samt forsyne denne med brede Hjørner, burde Byraadet maaske tillade, at Bygningen blev rykket noget frem paa Torvet, men Arkitekten maatte fremkomme med Planer og Tegninger, der ogsaa omfattede Omgivelserne.

Filtenborg var af den Anskuelse, at man maatte opgive al Tanke om at faa Pladsen udlagt til Torv, da dette vilde blive meget kostbart. Det var derfor langt at foretrække at faa en tidssvassende Bygning opført, men selvfølgelig maatte man forlange en betydelig Tilbagerykning fra den nuværende Gadelinie.

Sabroe var i Princippet stemt for at faa Karreen smukt bebygget, da der ikke paa dette Sted var Trang til en aaben Plads, og han vilde henstille, at alt sattes ind paa, at den Bygning, der blev rejst, blev saa smuk og stilfuld som mulig.

Jakob Jensen indrømmede, at man kun havde givet faa Oplysninger, men Udvalget vidste selv meget lidt om den hele Sag. Hvis man tænkte paa at rasere Karreen, maatte man være klar over, at ogsaa Bygningerne paa den anden Side af Domkirken, altsaa Raadhuset, Banken og »Cimbria«, maatte bort. Dette Synspunkt maatte frem, for at Borgerne kunde vide, hvad en eventuel Rasering vilde koste. De af Hr. Magnus Nielsen givne Dissenter fandt han ypperlige, og han haabede, at Hr. Magnus Nielsen vilde være Udvalget behjælpelig under Forhandlingerne. Det vilde sikkert ikke være urimeligt at stille Krav til Arkitekturen, da Grunden nok kunde taale det.

Simonsen fandt, at Sagen stillede sig ret kunstig. Der var lagt nogle Tegninger uden orienterende Bemærkninger frem, og Udvalget gav heller ingen Oplysninger, men forlangte alligevel at man skulde tage Standpunkt til Sagen. Kunde Oplysningerne ikke gives for aabne Døre, maatte hellere hele Sagen behandles i et lukket Møde, men i ethvert Fald maatte man forlange Kort og Oplysninger, der fuldt belyste Sagen.

Nørgaard havde opgivet forkert Navn paa en af Herrerne i Konsortiet, det var Tømremester Storm og ikke Rasmussen, der mentes. Han forstod ikke Hr. Simonsens Stilling, da det nu kun drejede sig om, hvorvidt man ønskede Karreen raseret eller bebygget, og det maatte enhver være i Stand til at tage Stilling til. Det glædede ham, at de øvrige Talere havde været enige i, at dette Spørgsmaal maatte løses, samt i, at der burde rejses en smuk og monumental Bygning. Hr. Magnus Nielsen havde sikkert Ret i sine Udtalelser om, at der maatte være meget brede Hjørner, men fuldstændig skarpe Hjørner kunde ogsaa være

af stor Virkning. Muligvis vilde bredt afskaarne Hjørner optage vel megen Grund, men man kunde jo lade de byggende fremlægge Forslag og saa drøfte dette Spørgsmaal nærmere.

Müller troede, at alle var enige om, at de nuværende Bygninger hørte til de grimteste i Byen, og fandt, at man med dette for Øje let kunde tage Standpunkt til Sagen. At rasere Karreen vilde blive meget kostbart, og en smuk Bygning paa denne Plads vilde vel ogsaa være at foretrække, men han ønskede oplyst, om det var hele Karreen eller kun en Del af den, man ønskede bebygget.

Nørgaard meddelte, at det kun var det halve af Karreen.

Müller fandt dette meget kedeligt, da der derved dannedes en Krog ved Skoubys Ejendom, og man fik altsaa ikke nogen rationel Ordning; dette havde gjort ham betænkelig. Til Hr. Jakob Jensen vilde han sige, at det vist var meget uheldigt at koble en eventuel Rasering af Pladsen Syd for Domkirken sammen med Nedrivning af Bygningerne paa den nordlige Side.

Magnus Nielsen syntes, Sagen var klar nok: Det drejede sig om, hvorvidt man skulde rasere eller bebygge Karreen Syd for Domkirken, men han kunde forstaa, at der hos Medlemmerne kunde være Tvivl om, hvilket der var rigtigst, da man ikke havde haft Lejlighed til at sætte sig ind i Tegninger og Planer. Han forstod derimod ikke Hr. Simonsen, saa meget mere som denne Tanke mangfoldige Gange havde været drøftet, ligesom han heller ikke forstod Hr. Müllers Betænkelighed. Naar nu nogle rørte paa sig for at faa noget smukt ud af denne Plads, burde man gribe til i Stedet for at blive betænkelig.

Simonsen agtede ikke at lægge Hindringer i Vejen for en heldig Ordning, men han havde faaet den Opfattelse, at man her ønskede at jage et Projekt igennem, og hvis det forholdt sig saaledes, at Udvalget ikke kunde give andre Oplysninger end de fremkomne, fandt han, at det var en løjerlig Forretningsgang. Det var godt nok, at der havde været Tegninger fremlagt, men de oplysende Bemærkninger havde været yderst mangelfulde.

Nørgaard havde ikke sagt, at Hr. Simon- sen ønskede at lægge Hindringer i Vejen, og han vilde protestere imod Udtalelsen om, at Udvalget ønskede at liste noget igennem. Det eneste, man kunde bebrejde Udvalget, var, at Navnene paa Konsortiets Medlemmer ikke straks blev sagt. Denne Sag var i sin første Begyndelse, og Udvalget ønskede ingen Afstemning, men var fuldt tilfreds med de faldne Udtalelser. Man havde ikke ment sig berettiget til at paalægge Bygherrerne at udarbejde kostbare Planer, før man var klar over Byraadets Standpunkt, men det kunde man nu efter de faldne Udtalelser ikke være i Tvivl om.

Mikael Johansen betonedede, at Spørgsmaalet nu var, om man skulde sløjfe eller bygge, og han var klar over, at man ikke magtede at sløjfe. Derfor vilde han være glad den Dag, da der i Stedet for de grimme Huse blev rejst en smuk, monumental Bygning. Hr. Magnus Nielsens Forslag om bredt afskaarne Hjørner fandt han meget tiltalende, og det kunde sikkert let realiseres, da der var Plads nok. Med Hensyn til en eventuel Rasing stod han paa samme Standpunkt som Hr. Jakob Jensen, og han vilde anmode Udvalget om at arbejde videre paa denne Sag.

Vestesen forstod ikke, at man ikke kunde

tage Standpunkt til denne Sag, da den i en Aar-række var diskuteret i Byens Blade.

Det vilde utvivlsomt blive for dyrt at rasere Karreen, men det vilde have været heldigt, om der havde foreligget Oplysninger om, hvad dette vilde have kostet. Det var sikkert rigtigt, at man var kommet bort fra at skabe saa store aabne Pladser som den, der vilde fremkomme, hvis de tre Torve blev slaaet sammen. Vel vilde Domkirken komme til at ligge friere, hvis Pladsen blev raseret, men som Forholdene nu var, kunde man dog fra flere Steder se den ret frit. Fra merkantil Side set vilde det vel ogsaa være uheldigt, om Karreen raseredes, idet Købmændene ikke satte Pris paa de store aabne Pladser, de ønskede snarere at faa Publikum saa tæt op ad Forretningen som muligt. Hvis Borgerne imidlertid ønskede, at Pladsen raseredes, maatte der begyndes paa Dannelsen af et Fond til Ekspropriationsudgifterne, da disse efter al Sandsynlighed vilde blive meget store.

Jakob Jensen vilde oplyse, at der paa Planerne stod Oplysninger om, hvor mange Kvadratalen man ønskede at bebygge, saa det var let at se, hvorom det drejede sig. Til Hr. Vestesen vilde han sige, at hvis der blandt Byens Borgere var Stemning for at danne et Fond til Rasing af Karreen, maatte man snart have Meddelelse derom.

Bischof antog ikke, at der efter de faldne Udtalelser kunde være Tale om at sløjfe Karreen. Et Spørgsmaal var endnu ikke berørt, og det var om en Udvidelse af Kannikegade, der ligesom Gaden mellem Domkirken og Rozzi var for snæver. Hvis Karreen blev sløjfet, vilde der vel blive udmærket Adgang til Havnen fra alle Sider, men

at sløjfe vilde koste store Summer, og det vilde derfor være rigtigt, om man havde Opmærksomheden henvendt paa at faa Gaderne udvidet saa meget som muligt.

Nørgaard havde den Opfattelse, at Stemningen var for at give Konsortiet Tilladelse til at bygge paa visse Betingelser, som nærmere maatte fastsættes.

- Sagen udsattes til Behandling for lukkede Døre.
11. (J. Nr. 21⁴ – 06). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om en Ændring i **Byggelinien** fra Strandvejen ud for »Elvirasminde«.

Nørgaard meddelte, at det kun var en lille Ændring, det drejede sig om. Entreprenør Hans Jensen ønskede at bygge, men da det var meget svært at bygge efter den vedtagne Linie, foreslog Udvalget, at Byggelinien ændredes som vist paa Kortet.

Magnus Nielsen kunde gaa med til den nye Byggelinie, da den var bedre end den gamle, men iøvrigt fandt han begge Linier uheldige og mente, at man kunde have fundet noget bedre. Han vilde foreslaa, at Linien blev lagt noget mere ind mod »Elvirasminde«.

Nørgaard fandt, at den nye Linie faldt udmærket i Traad med Strandvejen, men han indrømmede, at Hr. Magnus Nielsen havde nogen Ret i sine Betragtninger.

Filt en b o r g kunde tiltræde, at Byggelinien for Hans Jensens Grund vedtoges, men han vilde henstille, at den ellers efter Hr. Magnus Nielsens Forslag blev trukket noget tilbage.

Nørgaard vilde derimod anbefale, at man fuldt ud vedtog den foreslaaede Linie. Han havde

gentagne Gange undersøgt Forholdene paa Aastedet og fandt den nye Linie udmærket.

Jakob Jensen vilde henstille, at man af Hensyn til Hans Jensen vedtog den foreslaaede Linie.

Magnus Nielsen tvivlede ikke om, at Udvalget havde Ret, men han vilde gøre opmærksom paa, at de fremlagte Situationsplaner kun omfattede smaa Stumper af Terrænet.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 15—06). Kommunens Bidrag til **Købstadforeningen** for indeværende Aar anvistes til Udbetaling med 551 Kr.
13. (J. Nr. 463—06). Efter Indstilling af Udvalget for Bygninger og Inventar vedtoges det at afkøbe Amtskommunen forskellige **Inventariegenstande** i det gamle Raadhus til Beløb af 84 Kr.
- 14 (J. Nr. 2¹¹⁴—06. Bygningsandragende vedrørende Ejendommen Nr. 8—12 paa Nørregade.

Mikael Johansen meddelte, at Bygningskommission og Sundhedskommission var uenig om denne Sag, men han vilde tilraade, at man anbefalede at give den ønskede Dispensation. Selv om Huset blev højere end nu, vilde der dog skaffes mere Luft, og Ejeren vilde ikke indrette en Tobaksfabrik, men kun et Cigarrulningslokale, hvad slet ikke medførte nogen Sundhedsfare. Han vilde derfor anbefale, at man fulgte Bygningskommissionen og de tre Medlemmer af Sundhedskommissionen, som paa de i Indstillingen nævnte Betingelser tilraadede at give Dispensation.

Samuelson havde som Medlem af Sundhedskommissionen stemt for at dispensere, og han vilde tilraade, at man fulgte Indstillingen. Forholdene vilde blive meget bedre, og en af Lægerne i Kommissionen havde da ogsaa tiltraadt Indstillingen.

Nørgaard kunde ligeledes slutte sig til Indstillingen, da Forholdene i Virkeligheden blev betydeligt forbedrede.

Vestesen antog, at Uenigheden i Sundhedskommissionen var foranlediget ved, at Ejeren vilde flytte en Retiradebygning. Han kunde slutte sig til de sidste Talere, men vilde finde det rigtigst, at man forpligtede Ejeren til, naar Byraadet forlangte det, under en Dagmulkt af 100 Kr. og med et Varsel af 4 Maaneder at indrette Vandkloset. Den store Retiradebygning midt i Gaarden vilde give mindre god Luft, og Byraadet burde, naar Lejlighed gaves, faa indført saadanne Bestemmelser.

S. Petersen fandt, at dette var at forlange vel meget af Ejeren, og muligvis egnede Bygningen sig slet ikke til Installation af W. C. I ethvert Fald var det en stor Byrde at lægge paa Ejendommen, men han kunde gaa med til, at man henstillede til Ejeren at indrette W. C., naar dette blev muligt.

Vestesen ønskede ikke at besværliggøre Byggeriet, men han fandt det rigtigst, at stille en saadan Fordring. Retiradebygningen kunde jo indrettes saaledes, at W. C. kunde indlægges, og Tidsfristen for Indlæg af W. C. havde han ikke noget imod blev noget længere, men en Bestemmelse som den foreslaaede burde indføres og affattes saaledes, at Ejeren ikke kunde omgaa den.

Samuelson var ikke bange for at stille et saadant Foretagende, men Tidsfristen burde maaske nok være noget længere f. Eks. et Aar.

Magnus Nielsen vilde slutte sig til Hr. Vestesens Forslag, som han fandt udmærket, og i det hele taget vilde det være rigtigt stedse ved Nybygninger at forpligte Ejeren til under Dagmulkt at indlægge W. C., naar Byraadet forlangte det.

Nørgaard kunde slutte sig til Forslaget, men han ønskede Fristen noget længere end 4 Maaneder f. Eks. et Aar og Dagmulkten noget mindre f. Eks. 50 Kr.

Byraadet vedtog at anbefale Andragendet paa de af Sundhedskommissionen under 1—4 foreslaaede Vilkaar samt paa Vilkaar, at Ejeren forpligter sig til, naar Vandklosetter indføres i den paagældende Bydel, og det af Byraadet forlanges, da inden 1 Aar derefter og under en Dagmulkt af 50 Kr. at afløse de nu indrettede og projekterede Klosetter og Retirader med Vandklosetter.

15. (J. Nr. 22—06). Byraadet godkendte to Købekontrakter med Murmester S. Rasmussen og Tømrer S. Møller angaaende henholdsvis 960 og 1130 □ Alen af Matr. Nr. 741 a ved Hans Brogesgade til en Pris af 10 Kr. pr. □ Alen.
16. (J. Nr. 472—06). Politikassens Regnskab for 1906 overgaves Harald Jensen til Gennemsyn.
17. (J. Nr. 462—06). Regnskab over M. C. Lottrup's Legat for 1905—06.

Sendes til Revision paa fundat smæssig Maade
